

ΤΟ ΣΠΙΤΙ

«Αστράφταν τὰ μάτια του, τὰ μεγάλα ἀισαλένια μάτια του ἔπου ἔφεγγε μόνο ἕνας πόθος κατάκτησης καὶ εἶπε «Θέλω». Καὶ κείνη παράδοξα γοητευμένη, ἐνῶ ὄλο τὸ εἶναι τῆς ἐνστικτα ἐπαναστατικὰ ἀντιστέκονταν, σὺν ἀταγκασμένη ἀποκρίθηκε «Θέλω».

Τὴν ἄρπαξε δυνατὰ στὰ τυρρακινὰ του χέρια καὶ τὴν ἔφερε μέσα στὸ ἀνήλιαγο σπίτι του. Καὶ τῆς εἶπε: «Οἱ Νόμοι σοῦ ἐπιτρέπουνε τὸν Ἥλιο νὰ βλέπεις. Ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Μὰ ὁ κόσμος εἶναι δυνατὸς καὶ σὺ εἶσαι ἀδύναμη. Μὰ ὁ κόσμος εἶναι ἀσχημος καὶ σὺ εἶσαι ὁμορφη. Καὶ γὼ εἶμαι δυνατὸς καὶ γιὰ σένα θὰ εἶμαι πῶς δυνατὸς ἀπ' ὄλο τὸν κόσμο. Ἐγὼ θὰ παλέψω μὲ ὄλο τὸν κόσμο, ἐγὼ θ' ἀγωνιστῶ σκληρὰ, κοπιαστικά, ὀδυνηρὰ, γιὰ νᾶσαι Σὺ εὐτυχημένη. Γιὰ νᾶσαι Σὺ ἥρεμη. Γιὰ νὰ μὴ βλέπεις καμιά ἀσχημία. Ἐξῶ εἶναι ὄλα ἀσχημα. Ἐγὼ μόνο εἶμαι ὄρατος γιὰτι εἶμαι κοντὰ σου. Γιὰτι κάτι μοῦ δίνεις ἀπὸ τὴ χάρη σου. Ὁμορφο εἶναι μόνο ὅ,τι εἶναι κοντὰ σου, μόνο τὸ σπίτι μου. Ὁρίζοντάς σου θὰ εἶναι μόνο οἱ τέσσερες τοῖχοι τοῦ σπιτιοῦ μου γιὰτι μόνο αὐτὸς σοῦ ἀξίζει».

Καὶ κείνη ἀνήξερη, ἀν καὶ τῆς φαίνονταν πὼς δὲν εἶταν ἀσχημος ὁ κόνκινος κάμπος μὲ τίς παπαροῦνες ποὺ ἀπλώνονταν μέσα στὴν Ἄνοιξη, μέσα στὸν Ἥλιο, πέρα ἴσαμε τὴ θάλασσα ποὺ τῆς ἔμοιαζε τόσο γοητευτικὰ ἀπειραντη, ἀν καὶ τῆς φαίνονταν πὼς εἶταν ἀρμονικός, κι ἄς εἶταν ἀγριος, ὁ θόρυβος τῆς κίνησης, κι ἄς εἶταν ἀγῶνας, ποὺ βούιζε ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, τὸν πίστεψε γιὰτι εἶταν σωματικὰ πῶς δυνατὸς. Καὶ γιὰτι τῆς τὸ εἶπε ἀφοσιώθηκε στὸ σπίτι του ποὺ δὲν τόχτισε αὐτή.

Δεσποτικὰ τῆς εἶπε ἡ βαριά φωνή του. «Τὸ σπίτι ποὺ ἀγαπᾶς θὰ τὸ περιπέσαι. Τέτοιος ὁ σκοπὸς σου. Ν' ἀγαπᾶς ἐμένα κι ὅ,τι εἶναι δικό μου. Ἐμένα, τὸ δικό μου σπίτι, καὶ τὸ δικό μου παιδί. Τίποτε ἄλλο. Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο ποὺ ν' ἀξίζει νὰ τ' ἀγαπᾶς. Καὶ γὼ ὅταν θὰ γυρνῶ ἀπὸ τοὺς ἀγκαθοσπαρμένους δρόμους ποὺ αἱματώνουν τὸ κορμί, κι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ὄλοι πληγώνουν τὴν ψυχὴ, οἱ περισσότεροι ὑπουλα, μόνον οἱ καλύτεροι κατὰστηθα, θ' ἀναπαύομαι κοντὰ σου. Ὅταν δὲ θὰ εἶμαι πάρα πολὺ κουρασμένος θὰ σοῦ δίνω τὸ φιλί μου καὶ τὸ χάδιμου, καὶ κάποτε κάτι θὰ σοῦ διηγέμαι ἀπὸ τὰ Ταξίδια μου, ὅ,τι δὲ θὰ εἶναι πάρα πολὺ ἀσχημο κι ἀσήμαντο γιὰ νὰ τ' ἀκούσεις. Δὲν πρέπει νὰ ξέρεις παρὰ ὅ,τι σοῦ πρέπει. Καὶ θὰ εἶσαι χαρούμενη· θὰ εἶσαι πάρα πολὺ εὐτυχημένη».

Καὶ κείνη ἀν καὶ νόμισε πὼς δὲν ἄκουσε τυφροφρότητα μέσα στὴν ἐπιβολὴ τῆς φωνῆς του, ἀν καὶ διαισθάνθηκε κάποιον ψέμα στὴ λατρεία, ἀν καὶ διαισθάνθηκε πὼς δὲν τῆς ἄρεζε ἡ τέτοια λατρεία, ἀν καὶ δὲ μπορούσε νὰ νιώσει γιὰτι εἶταν τόσο ξεχωριστὴ ὥστε ἔπρεπε νὰ μείνει μακριὰ ἀπὸ τὴ Ζωὴ ποὺ τῆς γελούσε, κι ἄς τὴν ἔλεγε Κεῖνος ἀσχημη, τὸν πίστεψε γιὰτι ἔπρεπε νὰ

τόν πιστέψει. Κι αποκρίθηκε ; «Θά είμαι ετυχησμένη αφού θά είσαι Σὺ ετυχημένος».

Πόσα χρόνια, πόσοι αἰῶνες είναι πού ειπωθήκανε αὐτὰ τὰ λόγια κι ὅλο ἐπαναλαμβάνονται ; Ἡ Γυναίκα ἀνακάγαξε σαρκαστικά, ἕνα γέλιο σά λυγμό. Τώρα δὲ διαισθάνεται πιά, ξέρει, κι ὁμως ὀρῶζοντάς της εἶναι πάντα εἰ τέσσερες τοῖχοι τοῦ σπιτιοῦ.

Ἡ πόρτα ἀνοίξε, χωρὶς νὰ χτυπήσει, καὶ μπήκε Κεῖνος.

- Τί κυττάξεις ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο ;
- Γιατί μπήκες χωρὶς νὰ χτυπήσεις ;
- Ἀλήθεια ἔβγασα τὴν τελευταία σου μαγία. Μὰ εἶναι ἀστέτο νὰ ἀναγ-
γέλνω τὴν ἀφιξή μου στὴ γυναίκα μου. Τί ἔχεις νὰ μοῦ κρύψεις ;
- Τίποτε. Τὸ πολὺ κάποιες σκέψεις.
- Δικαιώμα σου βέβαια νὰ σκέπτεσαι ὅ,τι θέλεις. Ἄν καὶ παρασони-
ρεύσαι, ἰδιαίτερα τελευταία.
- Μοῦ τὸ ἀπαγορεύεις ;
- Δὲ σοῦ ἀπαγορεύω τίποτε. Τὸ ξέρεις. Μόνο συλλογίζομαι πὼς δὲ σοῦ
κάνει καλὸ νὰ σκέπτεσαι τόσο. Γίνεσαι νευρική. Τί κύτταζες ἀπὸ τὸ παράθυρο ;
- Τὰ σύννεφα ἢ τοὺς διαβάτες. Δὲ θυμάμαι.
- Γιατί δὲ διάβαζες καλῆτερα ;
- Βαρῆθηκα τὰ παραμῦθια.
- Καὶ τὰ σύννεφα δὲν εἶναι παραμῦθια.
- Ὅχι κ' οἱ διαβάτες.
- Ἔτσι ὥραιοι πού εἶναι σὰ μυρμηγκάκια φαίνονται ἀπ' ἐδῶ ψηλά.
Μυρμηγκάκια γιὰ νὰ τὰ πατεὶ κανένας.
- Τὸ ἴδιο θά λέγε γιὰ σένα όταν θά σὲ βλέπουν κεινοὶ ἀπὸ τὸ παρά-
θυρό τους.
- Ἴσως, τὸ ζήτημα ὁμως εἶναι ποῖος θά κατορθώσει νὰ πατήσει τὸν ἄλλο.
- Ἐγὼ φαντάζομαι πὼς θά μπορούσε κανένας νὰ κατορθώσει πολλὰ
περισσότερα ἂν ἀντὶ νὰ προσπαθεῖ ἀδιάκοπα νὰ συντρίβει τὸν ἄλλο γιὰ νὰ
φτάσει ἐνώνονταν ὅλοι σὲ μιὰ κοινὴ προσπάθεια.
- Τί λίγο πού ξέρεις τὴ ζωὴ ! Βέβαια κυττάζοντάς την ἀπὸ τὸ παρά-
θυρό σου . . .
- Πὼς θέλεις νὰ τὴν μάθω ; Ἀπὸ πού θέλεις νὰ τὴν δῶ ;
- Δὲν ξέρω . . . Μὰ δὲν εἶναι καὶ καμιὰ ἀνάγκη νὰ τὴ μάθεις.
- Φυσικά.
- Ποῦ εἶναι τὸ παιδί ;
- Περὶπατο.
- Ἐσύ γιατί δὲν πήγες ;
- Βαρῆθηκα. Εἶχες σήμερα πολὺ δουλειὰ στὸ γραφεῖό σου ;
- Ὑπερβολικὴ. Κουράστηκα. Δὲν ἀντιλαμβάνεσαι ἀρκετὰ πόση εἶναι ἡ

επιτυχία σου να μπορείς να κυριεύεις ώρες από το παράθυρό σου τα σύννεφα και τους διαβάτες και να είναι ασφαλισμένη η ζωή σου και η ζωή του παιδιού σου.

— Άλήθεια δεν το αντιλαμβάνομαι . . . Έσύ όμως δεν πληττείς. Σ' άρθεσι η δουλειά σου.

— Ναι, φυσικά, η δουλειά μου είναι η ζωή μου όπως η ζωή σου είναι έδω πέρα. Μά κάποτε κουράζομαι. Θα είχα ανάγκη από πολύ γαλήνη στο σπίτι . . .

— Που δέ σου τή δίω. Έχεις δίκιο. Μά συγχωρείς.

— Ω δέν πειράζει. Είσαι λίγο νευρική τελευταία—Πάμε στο θέατρο άπόψε ;

— Ά θέλεις ; Γιατί όχι ; Περνά ή βραδιά.

— Εσχάριστα. Θα είναι καλή παράσταση.

— Ίσως. Έξακολουθεί κανένας να βλέπει τή ζωή μέσ' από διάφορα πρίσματα. Δέχεται έμεσες έντυπώσεις, παθητικά.

— Θ' άρχίσεις πάλι τούς ύμνους σου στη δράση, στην ενέργεια. Βαρέθηκα τά κόψια λόγια σου, κακόμοιρο παιδί, που δέν ξέρεις τί θαυμάζεις.

— Είσαι βέβαιος πώς ή ζωή μου είναι έδω πέρα μέσα σ' αυτό τό σπίτι ;

— Τί θέλεις να πεις ; Αδτά σου λέγε τά σύννεφα ; Πλάθεις όνειροφαντασίες κ' ύστερα κατεβαίνοντας στη γή φαντάζεσαι πώς είσαι δυστυχισμένη.

— Δέν κύτταξα τά σύννεφα, κύτταξα τούς διαβάτες.

— Δέν αντιλαμβάνομαι τή διαφορά, ή μήπως θέλεις να ζηλέψω ;

Τούς διαβάτες, όχι.

— Τί σκεπτόσουνα σκυμένη στο παράθυρο καθώς μπήκα ;

— Ούτε τήν έλευθερία τής σκέψης του δέν έχει κανένας. Μπαίνει ό άλλος μέσα στο δωμάτιο, χωρίς να χτυπήσει, όποια ώρα θέλει, κ' είναι δικαίωμά του, μά δέν είναι δικαίωμά μας να κλειδώνουμε τήν πόρτα, κ' έχει τήν απαίτηση ό άλλος να μάθει τί σκεπτόμαστε γιατί ή σκέψη μας του άνήκει όπως όλόκληρος ό έαυτός μας.

— Τί έχεις ; Μίλησε καθαρότερα.

— Να ξέρεις τί σκεπτόμουνα ; Πώς θα ήθελα περισσότερο, περισσότερο άπ' όλα, τά μεσάνυχτα όταν νυστάξεις κι όλα ξεπνοϋν μέσα μου, και μέ πλαικώνει άσφυκτικά τό σπίτι, να μπορούσα έντελώς φυσικά, όπως τό λές κάποτε και σύ, να σου πώ «κάνω να κάνω ένα γύρο» και να πάω να περπατήσω ώρες ή στιγμές, σύμφωνα μέ τή διάθεσή μου, όσο θέλω, μέσα στη νύχτα, χωρίς να φανεί παράξενο, χωρίς να προκαλέσει ποιός ξέρι ποιός τρομερός ύποψίες.

— Και δέν τό κάνεις ; Μά δέ σου έγγυοϋμαι πώς θα καλοπεράσεις στον περιπάτό σου.

— Βέβαια ή περίφημη ασφάλεια. Μά ποιός φταίει άν φανή τόσο φαινόμενο να βρεθεί μιá γυναίκα μόνη της τή νύχτα έξω ώστε να δίνει τό δικαίωμα στους άντρες να νομίσουν πώς έχουν όλα τά δικαιώματα άπάνω της.

—Είστε οι πιο αδύναμες κ' είναι μοιραίο. Μ' αλήθεια δεν αντιλαμβάνομαι τί απόλαυση θα εύρισκες σ', αυτούς τους νυχτερινούς περιπάτους, μόνη. "Α δέ σου έρχεται πάρα πολύ συχνά αυτή ή διάθεση μορῶ τουλάχιστο να σέ συνοδεύω.

—Δεν καταλαβαίνεις. Δεν καταλαβαίνει κανένας ποτέ τί απόλαυση υπάρχει σέ κείνο που έχει. Να είναι κανένας ελεύθερος να γνωρίσει τη ζωή και να τη ζήσει.

—Πάλι τα ίδια! Μά δέ θέλεις λοιπόν να καταλάβεις πώς ή αδιάκοπη ανάγκη του άγῶνα δεν είναι τίποτε άλλο παρά μιá σπατάλη ζωής χωρίς ανάπτυλλαγμα. Δίνουμε αδιάκοπα τον εαυτό μας χωρίς να προφταίνουμε να πάρουμε τίποτε και σιγά σιγά αποξηραινόμαστε... 'Ο περιορισμός που φαντάζεσαι πώς περιβλήθηκε στον εαυτό σου είναι ό μόνος θησαυρός, ό άκένωτος θησαυρός του έσωτερικού κόσμου. Μπορείς αδιάκοπα ν' άντλεις δυνάμεις. Τό είπες μόνη σου Τήν ώρα που ρυστάζω μέσα σου ξυπνούν όλα. Και τις πιο πολύτιμες δυνάμεις άντλεις από τό χυμό της δρασερής, της νέας ζωής που έχεις πάντα κοντά σου. Έγώ τόσο λίγο προφταίνω να τό βλέπω τό παιδί μας.

—'Αντιῶ δυνάμεις που δεν μορῶ να τις δώσω πουθενά κ' έτσι φθείρονται άσκοπα. Και σιγά σιγά δεν υπάρχει πια τίποτε μέσα μου που να μπορεί κόν να δεχτεί δυνάμεις. Δεν ξέρω αν πιστεύεις αληθινά όσα λές μόνο για να τ' ακούσεις, ίσως και να τα πιστεύεις μά δεν τό φαντάζομαι... 'Οπωσδήποτε προτιμῶ ἔστω και την αποξήρανση, όπως λές, αν και δεν τη βλέπω, κεί που άνθισε ελεύθερα και κλέρια, από τό μαρasmus πριν από κάθε άνοιξη, από τό εμπόδισμα, από τό σκότωμα μιῆς "Ανοιξης.

—Νομίζω πώς ξεχνῶς τό παιδί σου. Κι αν ή ζωή σου δεν ανάπτυχτηκε κλέρια, όπως τό φαντάζεσαι, αρκετά άνόητα, άφησέ με να σου τό πῶ, ό,τι φαντάζεσαι ανάπτυξη δέ θα εΐταν παρά ένα κύλισμα στη λάσπη, σου τό εΐπα κι όλας συχνά, ή ζωή σου συνεχίζεται κι άνθίζει μέσα στην κόρη μας.

—Που θα θυσιαστεί και αυτή πριν από την "Ανοιξη αν πιστέψει και κείνη κλανεμένη μιá στιγμή από μιá ψεύτικη γοητεία, πώς ή ζωή δεν είναι μέσα στον "Αγῶνα που δεν οδηγεί στη λάσπη, αν πιστέψει πώς ή ζωή είναι μέσα στην ασφάλεια, μέσα στη γαλήνη. Ναί, τό παιδί μου θα εΐταν ό,τι θα εΐχα πιο πολύτιμο αν εΐταν τό παιδί της Ζωής, τό δικό μου μόνο παιδί, όπως τό θέλει ή Φύση να είναι. Τί έδωσες ἔστω στο παιδί σου; Τίποτε περισσότερο άπ' ό,τι του έδωσες ή Τύχη. Μερικές στιγμές ήδονής ενώ ἔγώ του έδωσα όλόκληρους μήνες πόνους. Του δίνεις τό ψωμί του που τό κερδίζεις από ένα έργο που τ' αγαπῶς, που σ' ενθουσιάζει, που όμοια θα τό δουλεύεις κι αν δεν υπήρχε τό παιδί, τό παιδί που σπανιώτατα τό βλέπεις, τ' όμολόγησες ό Ίδιος, ενώ ἔγώ του έδωσα όλόκληρα τα Νιάτα μου. Κι όμως τό παιδί που δέ θα έπρεπε να είναι παρά δικό μου και που τότε θα τ' αγαπούσα με χαρά, γιατί έτυχε να είναι και δικό σου, γίνεται όργανο στα χέρια σου, άλυσίδα της δικής μου σκλαβιάς. Γιατί ό νόμος σου δίνει δικαίωμα στο παιδί τό

δικό μου, μόνο δικό μου, με κρατᾶς φυλακισμένη μέσα στο σπίτι όπου δεν είναι ἡ ζωὴ μου ἀλλὰ ὁ θάνατός μου. Κ' ἔτσι καὶ τὸ παιδί ἀναπνέει μόνο μιὰ ἀτμόσφαιρα νέκρας.

— Σώπα, σοῦ ἀπαγορεύω νὰ μιλιᾷς ἔτσι.

— Ἄ! τώρα μοῦ ἀπαγορεύεις κι ὄλας.

— Ναί. Τί κύτταζες ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο τὴν ὥρα πού μπήκα καὶ ταράχτηκες γιατί δὲ χτύπησα τὴν πόρτα; Αὐτὸ σοῦ ἔλειπε. Τί κύτταζες; Θέλω νὰ ξέρω.

— Σοῦ εἶπα. Τὰ σύννεφα ἢ τοὺς διαβάτες.

— Θὰ κύτταζες ἕνα διαβάτη. Τέτοιες παράφρονες σκέψεις δὲ γεννιοῦνται ἀλλοιώτικα σ' ἕνα γυναικίνο μυαλό.

— Τίποτε ἄλλο δὲ μπορεῖ νὰ καταλάβει ἕνα ἀντρικό μυαλό. Κύτταξα τὴ ζωὴ πού μοῦ στέρησες καὶ πού παράφορα νοσταλγῶ. Εἶχα δυνάμεις μέσα μου ἀσυγκράτητες, τὸ ξέρεις, δυνάμεις ἐνέργειας, δημιουργικῆς. Ἦθελα ν' ἀγκαλιάσω σφιχτὰ μέσα μου ὀλόκληρη τὴ ζωὴ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τὴν ξαναδώσω στοὺς ἀνθρώπους πιδ ἔντατικὴ καὶ πιδ καλῆτερη. Ἦθελα νὰ σκορπίσω πλατιά ὅλη τὴ δύναμη τῆς ζωῆς πού θὰ εἶχα ζήσει κ' ἀιστανθεῖ. Ἦθελα νὰ ζήσω καὶ νὰ ἐργασθῶ. Ἀλλὰ μ' ἐπεισεως μιὰ στιγμή, καὶ σὲ πίστεψα γιατί εἶσουν ἄμορφος, πὼς ἡ Ζωὴ πού γι' αὐτὴν εἶμουν πλασμένη εἶναι τραχιά, σκληρὴ, ὄλο ἀσχήμια, πὼς θὰ μὲ σύντριβε καὶ πλανεμένη σ' ἀκολουθήσει μέσα στὸ ἦρεμο σπίτι όπου δὲ μπορῶ πιά ν' ἀναπνεύσω, πού δὲ μὲ χωράει, κι ὅπου μὲ κρατᾶς μέσο τοῦ παιδιοῦ μου ἰσόβια φυλακισμένη.

— Ποιὸν κύτταζες ἀπὸ τὸ παράθυρο; Θέλω νὰ ξέρω.

— Μὰ τίποτε λοιπὸν δὲ νιώθεις;

— Δὲ θέλεις νὰ τὸ πεις, μὰ θὰ τὸ μάθω.

Ἐφυγε χτυπώντας τώρα δυνατὰ, ἐξαγριωμένα τὴν πόρτα.

Ἐκείνη ξανακλεισίωσε τὸ παράθυρο. Ἐτρεψε τώρα ὀλόκληρη ἀνταρτικά.

Ἄ! πότε πιά θ' ἀνάψει στ' ἀνασηκωμένα, ἀνυπόταχτα, περήφανα πιά μάτια τῆς Γυναίκας ἢ λάμψη πού θὰ πεῖ «Δὲ θέλω»;

• Ἄ! πότε πιά θὰ γκρεμιστεῖ τὸ σπίτι πού δὲν τῷ χτισε καὶ κείνη μαζί του, τὸ δικό της μὲ τὸ δικό του ἔργο, ἂ πότε πιά θὰ γκρεμιστεῖ, κι ἂς εἶναι ἀκόμα νὰ ἔχει Ἐκεῖνος δίκιο, κι ἂς εἶναι ἀκόμα νὰ σωριαστεῖ Ἐκείνη μέσα στὰ ἐρείπιά του.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ